CZU: 343.14:343.847(478) **DOI: 10.5281/zenodo.8218875**

EVOLUȚIA ȘI DEZVOLTAREA SISTEMULUI DE PROBAȚIUNE ÎN REPUBLICA MOLDOVA. ASPECTE EXECUȚIONAL-PENALE

MAHU Iurie
șef al Direcției analitică, Inspectoratul Național de Probațiune
ORCID ID: 0000-0003-4425-5155

The National Probation Inspectorate fulfills its attributions on the entire territory of the Republic of Moldova through its territorial subdivisions, whose activity organizes, coordinates and controls it in accordance with Law no. 8-XVI of February 14, 2008 on probation and Regulation no. 827/2010 on the organization and functioning of probation bodies.

The mission of the probation system is to participate in the administration of justice by providing support to the judiciary in individualizing sentences, supervising the execution of non-custodial sentences, social reintegration of persons who have violated the law, in order to reduce recidivism and increase the level of social security.

Keywords: *organization of the probation system, probation clients, offenders abroad, rehabilitation, assistance and surveillance.*

La 12 ianuarie 2007, prin Hotărârea Guvernului nr.44, au fost introduse modificări și completări în Regulamentul de activitate a Ministerului Justiţiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 129 din 15 februarie 2000 și Regulamentului Departamentului de executare a deciziilor judiciare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 312 din 15 martie 2002, în care s-a stipulat că exercitarea activităţii de probaţiune va fi realizată de către Direcţia probaţiune nou creată din cadrul Departamentului de executare a deciziilor judiciare, ca urmare a reorganizării Direcţiei de executare a documentelor penale, non-privative de libertate [8]. Direcția probațiune era o structură specializată, care prin intermediul secţiilor de probaţiune ale oficiilor de executare, punea în aplicare pedepsele penale non-privative de libertate şi exercita probaţiunea cu persoanele liberate de pedeapsa penală. Secțiile de probațiune au fost în cadrul oficiilor de executare în număr de 42, conform divizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova.

După patru ani de activitate, sistemul de probațiune al Republicii Moldova este supus unei reorganizări. Astfel, prin adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 827 din 10 septembrie 2010 privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune a fost creat Oficiul central de probațiune pe lângă Departamentul Instituțiilor Penitenciare.

La 01 ianuarie 2013 Oficiul central de probaţiune a fost transferat din subordinea Departamentului Instituţiilor Penitenciare în subordinea directă a Ministerului Justiţiei [9].

La 12 octombrie 2015, prin modificarea şi completarea Hotărârii Guvernului nr. 827 din 10 septembrie 2010 privind organizarea şi funcţionarea organelor de probaţiune, Oficiul central de probaţiune și-a modificat structura organizaţională şi modul de funcţionare a organelor de probaţiune. Astfel, Oficiul central de probaţiune este redenumit în Inspectoratul Naţional de Probaţiune (INP) şi crează în subordinea sa 3 Inspectorate Regionale de probaţiune în zona de Nord, Centru şi Sud ale ţării și 42 de Birouri de probaţiune. Inspectoratele regionale, la rândul lor, vor coordona şi monitoriza activitatea Birourilor de probaţiune existente, a Centrelor de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsa penală şi a Centrelor instructiv-metodice.

La 18 iulie 2019, prin modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 827/2010 privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune, a intrat în vigoare modificarea statului de personal și schema de încadrare ale INP și ale subdiviziunilor teritoriale ale acestuia în limitele fondului de retribuire a muncii și ale structurii și efectivului-limită stabilite de Guvern. Astfel, au fost reorganizate Birourile de probațiune din mun. Chișinău, fiind creat Biroul de probațiune Chișinău (cu statut de direcție generală) și a fost instituită Direcția monitorizare electronică în cadrul INP, fiind o prioritate, inclusiv pe agenda Guvernului [10].

Actualmente, la nivel național, activează 38 de Birouri de probaţiune teritoriale subordonate Inspectoratului Național de Probațiune [10]**.** Personalul de probațiune este alcătuit din consilieri de probațiune cu statut de funcționari publici.

Legislația privind sistemul de probațiune în Republica Moldova este în continuă dezvoltare și implementare, după regulile europene de probațiune și practica europeană în ansamblu.

Astfel, actele normative cu privire la probațiune au fost modificate și completate, începând cu anii 2008 de la adoptarea Legii cu privire la probațiune, apoi Hotărârea Guvernului nr.827/2010 privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune, și alte acte până în prezent. De asemenea, au fost efectuate multiple modificări în Coduri și Hotărâri de Guvern ce se referă la executarea hotărîrilor judecătorești și a pedepselor penale, în scopul racordării probațiunii la regulile europene de probațiune.

În acest sens, au fost incluse noi concepte în legislație, cum ar fi: umanizarea pedepselor penale, condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei, programe probaționale, resocializare, eficacitatea aplicării măsurii de liberare condiționată înainte de termen, îmbunătățirea calității referatului presentențial,

monitorizare electronică, protecția victimelor, dezvoltarea parteneriatelor, promovarea probațiunii, etc.

Scopul organului de probațiune este pe larg reglementat în legislația națională, astfel, să urmărească reducerea recidivei prin stabilirea de relații pozitive cu infractorii, a-i supraveghea și controla unde este necesar, a-i îndruma și a-i asista pentru a promova cu succes incluziunea socială, a contribui la siguranța comunității și la administrarea corectă a justiției.

Viziunea de viitor este consolidarea sistemului de probaţiune ca alternativă credibilă la detenție, ce contribuie la menținerea gradului de siguranţă comunitară, reducerea costurilor sociale ale detenției, reducerea recidivei şi reintegrarea în societate prin valorificarea potenţialului persoanelor care au încălcat legea.

Activitatea de probaţiune se desfăşoară pe principiul participarea comunităţii la procesul de asistenţă, de consiliere psihosocială şi de control.

Organele de probaţiune, potrivit competenţei lor, colaborează cu autorităţi publice şi organizaţii neguvernamentale.

Autorităţile administraţiei publice locale pot acorda ajutor organelor de probaţiune prin acordarea de spaţii pentru desfăşurarea activităţii de probaţiune, prin crearea de centre de reabilitare socială a persoanelor liberate din locurile de detenţie, prin finanţarea diverselor programe legate de probaţiune [5, art.20].

Organul de probaţiune întreprinde acţiuni de asistență, supraveghere şi control a persoanelor la aplicarea următoarelor pedepse (măsuri) penale:

Participarea consilierului de probațiune la activitatea de probațiune penitenciară.

Responsabili pentru realizarea procesului de asistenţă în vederea reintegrării sociale şi pregătirii pentru liberare a condamnaților sunt următorii specialişti [13]:

a) asistentul social şi/sau educatorul din cadrul instituţiilor penitenciare;

b) consilierul de probaţiune din cadrul biroului de probaţiune.

La etapa iniţială, birourile de probaţiune oferă suport informaţional, la solicitarea administraţiei instituţiei penitenciare, cu privire la referatul presentenţial de evaluare psiho-socială a personalităţii condamnatului pentru anexarea la Programul individual de executare a pedepsei condamnatului, dacă un asemenea referat a fost întocmit.

Administraţia penitenciarului asigura accesul consilierilor de probaţiune în instituţiile penitenciare pentru petrecerea convorbirilor, desfăşurarea intervenţiilor structurate, derularea activităţilor planificate în vederea asistării condamnaţilor la etapa finală, ce vor [13]:

a) oferiri suport informaţional pentru supravegherea post-detenţie;

b) acorda asistenţă condamnatului la solicitarea acestuia;

c) participa la şedinţele Comisiei penitenciare, în cadrul cărora se vor examina cererile condamnaților pentru liberare condiţionată înainte de termen.

Asistentul social şi/sau psihologul în comun cu consilierul de probaţiune vor aplica Programul de pregătire pentru liberare, axat pe schimbare comportamentală.

Activităţile de pregătire către liberare şi reintegrare socială impun implicarea mai multor organizaţii şi specialişti din domeniul social în rezolvarea problemelor deţinutului, potrivit Legii cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din detenție.

Birourile de probaţiune, de comun cu instituţiile penitenciare, implică instituţii guvernamentale şi organizaţii necomerciale în vederea executării măsurilor obligatorii stabilite în privința condamantului cum ar fi: identificarea locurilor de muncă disponibile, a cursurilor de şcolarizare, a cursurilor de calificare sau recalificare profesională, etc.

Condamnarea cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei.

Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracţiunile săvârşite cu intenţie şi de cel mult 7 ani pentru infracţiunile săvârşite din imprudenţă, instanţa de judecată, ţinând cont de circumstanţele cauzei şi de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este raţional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiţionată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numaidecât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiţionată a executării pedepsei şi perioada de probaţiune.

Aplicând condamnarea cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei, instanţa de judecată îl poate obliga pe condamnat [3, art.90]: a) să nu-şi schimbe domiciliul şi/sau reședința fără consimţământul organului competent;

b) să nu frecventeze anumite locuri;

c) să urmeze un tratament în caz de alcoolism, narcomanie, toxicomanie sau de boală venerică;

c^1) să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent;

d) să acorde o susţinere materială familiei victimei;

e) să repare daunele cauzate în termenul stabilit de instanţă;

f) să participe la programe probaţionale;

g) să presteze muncă neremunerată în folosul comunităţii;

h) să fie supus monitorizării electronice, dar nu mai mult de 12 luni.

Condamnarea cu suspendarea parţială a executării pedepsei cu închisoare.

În cazul în care instanţa de judecată, ţinâînd cont de circumstanţele cauzei şi de

personalitatea vinovatului, ajunge la concluzia că nu este raţional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta poate dispune suspendarea parţială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând în hotărâre perioada de executare a pedepsei în închisoare şi perioada de probaţiune, precum şi motivele condamnării cu suspendarea parţială a executării pedepsei. Prima parte a pedepsei se execută în penitenciar, iar restul pedepsei se suspendă sub supraveghere de organele de probațiune [3].

Liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen.

Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracţiunea pentru care a fost condamnată, cu excepţia cazului cînd dovedeşte că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parţial, şi de pedeapsa complementară [3].

Amânarea executării pedepsei pentru femei gravide şi persoane care au copii în vârstă de pînă la 8 ani.

Femeilor condamnate gravide şi persoanelor care au copii în vârstă de pînă la 8 ani, cu excepţia celor condamnate la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani pentru infracţiuni grave, deosebit de grave şi excepţional de grave, instanţa de judecată le poate amîna executarea pedepsei pînă la atingerea de către copil a vârstei de 8 ani [3].

În cazul în care vreuna din persoanele condamnate, refuză să-şi exercite drepturile şi obligaţiile părinteşti sau încalcă condiţiile probaţiunii după avertismentul făcut de organul de probațiune, instanţa de judecată, la propunerea organului nominalizat, poate să anuleze amînarea executării pedepsei şi să trimită persoana condamnată pentru executarea pedepsei la locul stabilit în hotărîrea judecătorească.

Amnistia.

În cazul amnistiei, instituţiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemenţă fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanţei de judecată competente. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate.

Organul de probațiune asigură executarea hotărârii și informează instanţa de judecată despre executarea ei după aplicarea actului de amnistie [4, art.272].

Grațierea.

Organul de probațiune este competent să supravegheze comportamentul

persoanei liberate de pedeapsă în temeiul actului de graţiere, dacă are un termen de probațiune și informează anual, până la expirarea termenului de probațiune, Preşedintele Republicii Moldova asupra comportamentului condamnatului. La expirarea termenului de probațiune stabilit, organul de probațiune, comunică Preşedintelui Republicii Moldova şi instanţei care a judecat cauza în fond despre încetarea măsurilor de supraveghere [4, art.273].

Măsurile de constrângere cu caracter educativ.

Persoanelor liberate de răspundere penală sau de pedeapsă penală li se aplică următoarele măsuri de constrângere cu caracter educativ:

a) avertismentul;

b) încredinţarea minorului pentru supraveghere părinţilor, persoanelor care îi înlocuiesc sau organelor specializate de stat;

c) obligarea minorului să repare daunele cauzate. La aplicarea acestei măsuri se ia în considerare starea materială a minorului;

d) obligarea minorului de a urma un curs de reabilitare psihologică;

e) obligarea minorului de a urma cursul de învăţământ obligatoriu;

f) obligarea minorului de a participa la un program probaţional.

Minorului îi pot fi aplicate concomitent câteva măsuri de constrângere cu caracter educativ [3, art.104].

În cazul eschivării sistematice a minorului de la măsurile de constrângere cu caracter educativ, la propunerea organului de probațiune, procurorul anulează măsurile aplicate și trimite cauza în instanța de judecată, iar în cazul în care măsurile respective au fost stabilite de către instanţa de judecată, aceasta le anulează şi dispune trimiterea cauzei penale la procuror sau, după caz, stabileşte o pedeapsă prevăzută de lege pentru fapta săvârșită.

Monitorizarea electronică.

Sistemul de monitorizare electronică în Republica Moldova constă în supravegherea de la distanţă, prin sistemele GPS (*Sistem Global de Poziționare*), utilaj telefonic fix sau mobil cu care se monitorizează locaţia şi mişcarea persoanelor supuse supravegherii şi controlului, printr-o brățară specială instalată la mână sau picior, în temeiul hotărârilor judecătorești sau a deciziilor șefilor de penitenciare. Monitorizarea electronică în Republica Moldova a obținut un statut legal, fiind modificate mai multe acte legislative prin Legea nr. 138/2015 [7]: Codul penal, Codul de executare, Legea nr. 8/2008 cu privire la probaţiune.

Sunt supuse monitorizării electronice: persoanele liberate de pedeapsă penală, menționate mai sus, condamnaților care se deplasează fără escortă sau însoțire și/sau celor care se deplasează pe o durată scurtă în afara penitenciarului;

persoanelor cărora le este aplicată o măsură preventivă cu stabilirea anumitor obligații sau restricții; persoanelor bănuite, învinuite sau inculpate de comiterea faptelor de violență în familie, precum și victimelor sau, după caz, membrilor familiilor acestora în scopul verificării respectării obligațiilor de către agresori [12].

Asigurarea monitorizării electronice a tuturor categoriilor de persoane monitorizate se efectuează de către organele de probațiune [5, art.2^{10}].

Monitorizarea electronică a persoanelor prevăzute se efectuează de către organele de probaţiune, în colaborare cu instituţiile penitenciare, organele de poliţie şi cu alte autorităţi publice în conformitate cu legislaţia.

Munca neremunerată în folosul comunităţii.

Munca neremunerată în folosul comunităţii constă în antrenarea condamnatului, în afara timpului serviciului de bază sau de studii, la muncă, determinată de autorităţile administraţiei publice locale.

Munca neremunerată în folosul comunităţii se stabileşte pe un termen de la 60 la 240 de ore şi este executată de la 2 la 4 ore pe zi, iar în cazul condamnatului care nu este antrenat în activităţi de bază sau de studii, la solicitarea sau la acordul acestuia – pînă la 8 ore pe zi [3, art.67].

Executarea pedepsei muncii neremunerate în folosul comunităţii se asigură de către organul de probaţiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatului în conformitate cu prevederile Codului de executare al Republicii Moldova și Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1643/2003 [4, art.189].

Persoana condamnată la muncă neremunerată în folosul comunităţii semnează în instanţa de judecată un angajament prin care se obligă să se prezinte, în termen de 5 zile de la momentul rămînerii definitive a hotărîrii judecătoreşti, la organul de probaţiune în a cărui rază teritorială îşi are domiciliul.

În caz de eschivare cu rea-voinţă a condamnatului de la munca neremunerată în folosul comunităţii, ea se înlocuieşte cu închisoare. Munca neremunerată în folosul comunităţii va fi prestată timp de cel mult 18 luni, timp care se calculează de la data rămînerii definitive a hotărârii judecătoreşti.

De asemenea, organul de probaţiune, de comun acord cu autorităţile administraţiei publice locale, determină locul şi volumul de muncă pentru condamnat, cu ajutorul organizaţiilor şi asociaţiilor identifică obiectele la care poate fi folosită munca neremunerată în folosul comunităţii [11].

Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate.

Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate constă în interzicerea de a ocupa o funcţie sau de a exercita o activitate de natura aceleia de care s-a folosit condamnatul la săvârşirea infracţiunii [3, art.65].

Instanţa de judecată trimite hotărârea privind privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate şi dispoziţia de executare organului de probaţiune în a cărui rază teritorială îşi desfăşoară activitatea sau îşi are domiciliul condamnatul.

Organul de probaţiune trimite hotărârea judecătorească organului abilitat cu dreptul de a dispune eliberarea condamnatului din funcţie sau de a-i interzice exercitarea unei anumite activităţi.

Indiferent de faptul dacă persoana condamnată ocupă o anumită funcţie sau exercită o anumită activitate, organul de probaţiune ţine evidenţa condamnaţilor, efectuează controlul respectării de către condamnaţi a interdicţiei, stabilite în hotărîrea judecătorească, de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate, verifică îndeplinirea prescripţiilor hotărîrii judecătoreşti de către administraţia organizaţiei în care lucrează condamnatul, precum şi de către organele împuternicite să anuleze autorizaţia privind exercitarea unei anumite activităţi.

Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept.

Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept constă în interzicerea conducerii oricărui tip de mijloc de transport pe drumurile publice.

Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată de instanţa de judecată pe un termen de la 1 la 5 ani [3, art.65^{1}].

Asistența postpenitenciară.

Legea cu privire la probațiune, dispune [5, art.2^{8}], asistența postpenitenciară se acordă persoanelor eliberate din detenție înainte de termen și persoanelor eliberate din detenție după expirarea termenului.

Asistenţa postpenitenciară presupune acţiuni desfăşurate individual sau în grup, orientate spre dezvoltarea personală a subiectului probaţiunii, suportul pentru acesta în situaţii de criză în vederea soluţionării problemelor apărute în viața sa socială după detenție.

Asistenţa postpenitenciară se acordă în baza hotărârii judecătorești pentru persoanele eliberate înainte de termen sau în baza acordului semnat dintre fostul deținut şi consilierul de probațiune cu persoanele eliberate după ispășirea completă a pedepsei. Tipul și formatul Acordului de asistență postpenitenciară este aprobat prin ordinul directorului Inspectoratului Național de Probațiune.

Asistenţa postpenitenciară constă în [5, art.2[8]] :

a) prezentarea informaţiei despre posibilităţile de acordare a locului de trai;

b) acordarea suportului în căutarea unui loc de muncă;

c) acordarea suportului pentru plasament în instituții de servicii sociale;

d) acordarea suportului în perfectarea buletinului de identitate şi a altor documente necesare subiectului probaţiunii;

e) organizarea şi implicarea în programe probaţionale;

f) consilierea pentru soluționarea diverselor probleme sociale şi psihologice;

g) implicarea, cu ajutorul autorităţilor publice, organizaţiilor neguvernamentale din domeniul psihologic, medical şi social, în soluţionarea problemelor subiecţilor probaţiunii.

Legea cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție [6, art.7], dispune că, în scopul eficientizării procesului de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenţie şi al bunei desfăşurări a muncii în rândurile lor, se creează un sistem de stat de tutelă postpenitenciară care va promova politica socială a statului. Autorităţile de bază ale sistemului de stat de tutelă postpenitenciară sânt: a) Consiliul naţional de coordonare a activităţii de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenţie; b) organele de probaţiune.

Autorităţile administraţiei publice locale, în domeniul adaptării sociale a persoanelor eliberate din locurile de detenţie, în teritoriul subordonat [6, art.5]:

a) acordă ajutor persoanelor menţionate în soluţionarea problemelor ce ţin de alegerea domiciliului;

b) colaborează cu agenţiile pentru ocuparea forţei de muncă situate pe teritoriul subordonat, soluţionînd problemele ce ţin de plasarea în câmpul muncii a persoanelor eliberate din locurile de detenţie.

Activitatea de probațiune cu cetățenii străini.

În activitatea de probațiune este aplicabil principiul egalităţii tuturor în fața legii. Astfel, modul şi condiţiile de punere în executare a documentelor executorii se extind asupra, persoanelor fizice, fără deosebire de rasă, de naţionalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenenţă politică, de avere sau de origine socială, şi asupra persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate şi de forma juridică de organizare [4, art.3].

Așadar, cu cetățenii străini activitățile de probațiune se derulează în Republica Moldova, dacă se află cu domiciliul temporar pînă la expirarea termenului de pedeapsă. În cazul întoarcerii cetățenilor străini în țara de reședință este inițiată procedura de transfer.

Republica Moldova nu este stat membru al UE și nu poate aplica *Decizia-cadru*

2008/947 a Consiliului privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce hotărârilor judecătorești și deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative [2].

În legătură cu faptul că Republica Moldova este doar stat membru al Consiliului Europei, neavând și statutul de țară membră a Uniunii Europene, prin Legea nr. 131 din 11.07.2014, Republica Moldova a acceptat *Convenţia europeană privind supravegherea infractorilor condamnaţi condiţionat sau liberaţi condiţionat*, adoptată la Strasbourg la 30 noiembrie 1964 [1].

Cu toate acestea, mai multe state membre a Consiliului Europei nu sunt parte la Convenția menționată, fapt ce va pune în dificultate executarea sentințelor ce implică cetățeni străini, sau cetățeni ai Republicii Moldova care posedă dubla cetățenie și se stabilesc cu domiciliul permanent în statele străine.

Necesitatea aderării Republicii Moldova la Convenţia dată s-a dedus din sarcinile acesteia şi efectele juridice produse, care urmăresc scopul ca pedeapsa penală să fie executată întru restabilirea echităţii sociale şi prevenirea săvârşirii unor noi infracţiuni, cu posibilitatea supravegherii de către organele competente a condamnaţilor suspendaţi condiţionat sau liberaţi condiţionat înainte de termen pe teritoriul statelor membre a Convenţiei nominalizate şi executarea hotărârilor judecătoreşti irevocabile, care au un caracter executoriu.

În vederea reintegrării sociale a infractorilor condamnaţi cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei sau liberaţi condiţionat înainte de termen, care îşi schimbă reşedinţa (locul de trai) într-un stat străin, depun o cerere pentru strămutarea dosarelor și anexează actele necesare, potrivit art.26 al Convenţiei europene privind supravegherea infractorilor condamnaţi condiţionat sau liberaţi condiţionat. Cu statele care nu au ratificat Convenția europeană se inițiază încheierea acordurilor de reciprocitate.

Referințe:

1. Convenţia europeană privind supravegherea infractorilor condamnaţi condiţionat sau liberaţi condiţionat, adoptată la strasbourg la 30 noiembrie 1964, acceptată de RM prin Legea, nr.131 din 11 iulie 2014. [Accesat: 10.03.2022] Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=21501&lang=ro
2. Decizia-cadru 2008/947 a Consiliului privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce hotărârilor judecătorești și deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative. [Accesat: 10.03.2022] Disponibil: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32008F0947
3. Codul penal al Republicii Moldova. Cod nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul

Oficial al Republicii Moldova din 14.04.2009, nr. 72-74.
4. Codul de executare al Republicii Moldova, adoptat de Parlamentul Republicii Moldova la 24.12.2004. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, Nr. 214-220, republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2010, nr. 160-162, art. 584.
5. Legea Republicii Moldova nr. 8/2008 cu privire la probaţiune. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 22.01.2016, nr. 13-19 art. 29.
6. Legea Republicii Moldova nr.297/1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenţie. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 22.04-.1999, nr. 39-41 art. 171.
7. Legea Republicii Moldova nr.138/2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative, adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 03.12.2015. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 361-369.
8. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 44 din 12.01.2007. [Accesat: 10.03.2022] Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=14461&lang=ro
9. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 735 din 03.10.2012 *cu privire la optimizarea structurii, activităţii Ministerului Justiţiei şi autorităţilor administrative din subordine,* publicată în Monitorul Oficial la 12.10.2012, în vigoare din 01.01.2013.
10. Regulamentul privind organizarea şi funcţionarea organelor de probaţiune, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, nr. 827/2010. Publicat: 14-09-2010 în Monitorul Oficial Nr. 166-168 art. 907.
11. Regulamentul cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1643/2003. Publicat: 23-01-2004 în Monitorul Oficial Nr. 16-18 art. 124.
12. Regulamentul privind monitorizarea electronică a persoanelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului, nr. 1322/2016. Publicat : 16-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 441-451 art. 1414.
13. Regulamentul cu privire la pregătirea pentru liberare a persoanelor ce execută o pedeapsă penală privativă de libertate, aprobat prin Ordinul comun INP și ANP din 27.06.2018. [Accesat: 10.03.2022] Disponibil: http://probatiune.gov.md/acte-normativa-care-reglementeaza-activitatea-interna